

WSTĘP

Ruch kliniczny w Polsce przeszedł już fazę organizacyjną i rozwija się prężnie jako ważny element programów nauczania na wydziałach prawa. Kliniki Prawa, uruchomione przy wszystkich wydziałach prawa, zdolne są do stosunkowo bezpiecznego świadczenia pomocy prawnej przez studentów. Przychodzi jednak czas drugiej fazy ruchu edukacji klinicznej – przygotowania i opracowania pełnych programów nauczania klinicznego – tak aby można było wykorzystać w pełni możliwości edukacyjne, tkwiące w tym programie. Program ten powinien mieć na celu wprowadzenie studenta przez koordynatora w rolę prawnika, wyposażenie go w wiedzę na temat przepisów regulujących wykonywanie różnych zawodów prawniczych i praktyki ich stosowania, wyrobienie w nim umiejętności krytycznej refleksji na ten temat, odpowiednie przygotowanie studenta do pracy z klientem, przy uwzględnieniu zasad etyki zawodowej, a także przekazanie mu wiedzy na temat opracowywania rzetelnej opinii prawnej.

Niniejsza publikacja jest kolejnym opracowaniem wychodzącym na przeciw powyższemu celom. Jest ona adresowana przede wszystkim do studentów uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez Kliniki Prawa, ale także dla koordynatorów i wszystkich osób uczestniczących w procesie kształcenia przyszłych prawników.

Spełniając powyższe cele w rozdziale I opracowania, przedstawiono sposób organizacji pracy w Klinikach. Informacja zawarta w tym rozdziale ma pomóc każdemu studentowi rozpoczynającemu swoją roczną pracę w poradni w zdobyciu podstawowej wiedzy, która będzie mu potrzebna przez cały rok praktyki.

W rozdziale II zostały przybliżone informacje potrzebne studentom w ich codziennej pracy z klientem. Podstawowym elementem tego doświadczenia jest rozmowa z klientem, zaś kluczowym elementem edukacji i praktyki w poradni jest technika przeprowadzania rozmowy z klientem. Dokładne uwagi dotyczące takiej sytuacji znajdują się właśnie w rozdziale II i mają pomóc studentom w ich pierwszych spotkaniach z klientami.

Rozdział III przedstawia sposób opracowywania opinii prawnej przez studenta. Zawarte w nim uwagi mają na celu ułatwić studentowi pracę nad pierwszymi opiniami prawnymi, podając podstawowe wskazówki dotyczące sposobu ich przygotowania.

W celu zobrazowania sposobu przygotowywania pisemnej analizy prawnej, w rozdziale IV opracowano, przygotowane przez studentów, analizy poszczególnych przypadków (tzw. *case studies*). Stanowi on cenne forum wymiany informacji na temat istotnych problemów prawnych pojawiających się w praktyce funkcjonowania poszczególnych klinik oraz metod i sposobów ich analizowania i rozwiązywania.

Rozdział V poświęcony jest metodzie przeprowadzania symulacji rozpraw, dzięki której studenci w aktywny sposób mogą uczyć się wielu ważnych zagadnień prawnych, jak również zdobywać podstawowe umiejętności prawnicze. W rozdziale tym przedstawiono sposób opracowania i przygotowania symulacji, opartej na stanie faktycznym zastosowanym przez samego prowadzącego symulację. W rozdziale tym zawarte są też rady i wskazówki dotyczące opracowywania i koordynowania symulacji rozpraw, które mogą być wykorzystane w pracy wszystkich zainteresowanych jej przeprowadzaniem.

I wreszcie w rozdziale VI umieszczono scenariusze, które stanowiły wcześniej materiał do przeprowadzania kilku symulacji. W celu przejrzystości i lepszego zrozumienia poszczególnych materiałów każda z symulacji zawiera dodatkowe instrukcje i informacje na temat przebiegu całego postępowania. Przy okazji prezentacji poszczególnych materiałów umieszczono również dodatkowe informacje metodologiczne, które powinny pomóc czytelnikowi. Zaprezentowany w niniejszym rozdziale materiał może być wykorzystany wedle uznania każdej osoby chcącej przeprowadzić symulację rozprawy. Może być inspiracją dla opracowania innego, własnego scenariusza. Może być wykorzystany w części lub w całości, a może zostać uzupełniony o inne elementy. Przygotowanie i przeprowadzenie symulacji zawsze wymaga zaangażowania nauczyciela, trenera, koordynatora, wymaga przestudiowania materiału i dokonania jego zmian, adaptacji, wedle założonych celów edukacyjnych, z punktu widzenia adresata zajęć.

Zaprezentowany w niniejszej publikacji materiał może być wykorzystany wedle uznania każdego studenta, ale również koordynatora Kliniki Prawa. Może stanowić swoiste kompendium, z którego można korzystać przez cały rok akademicki, ale może również zostać wykorzystany np. w zakresie przeprowadzania symulacji w Klinikach Prawa lub do opracowania opinii prawnej.

Autorzy mają nadzieję, że zaprezentowany skrypt okaże się pomocny w codziennej pracy w Klinikach Prawa. Zachęcamy również do przesyłania uwag na temat niniejszego kompendium na adres wydawnictwa.